

การส่งเสริมของรัฐในการทำสวนปาล์มและอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม

การเพาะปลูกปาล์มน้ำมันและอุตสาหกรรมการสกัดน้ำมันปาล์มเป็นที่ยอมรับในหลายประเทศว่า ปาล์มน้ำมันเป็นพืชเศรษฐกิจและเป็นอุตสาหกรรมที่ให้ผลตอบแทนสูงอย่างหนึ่ง ช่วยให้เกษตรกรมีรายได้ มีช่องทางที่จะส่งเป็นสินค้าออกหารายได้ให้แก่ประเทศด้วย มีหลายประเทศที่ประสบความสำเร็จอยู่ในขณะนี้ โดยเฉพาะมาเลเซียซึ่งมีลักษณะดินฟ้าอากาศที่คล้ายคลึงกับประเทศไทยมาก ความสำเร็จในโครงการส่งเสริมการทำสวนปาล์มและอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มของมาเลเซียได้ให้ความสนับสนุนอย่างจริงจัง ตั้งแต่เริ่มโครงการสำหรับประเทศไทยนั้นถึงแม้จะมีการส่งเสริมให้มีการทำสวนปาล์มและอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มกันบ้างแล้วก็ตาม แต่การส่งเสริมก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากมีปัญหาและอุปสรรคหลายประการ

การส่งเสริมการทำสวนปาล์มและอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มในประเทศไทย

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการผลิตน้ำมันปาล์ม

ดังนี้

1. กรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้ส่งเสริมให้สมาชิกสหกรณ์นิคมภาคใต้ซึ่งได้แก่สหกรณ์นิคมหลังสวน จังหวัดชุมพร สหกรณ์นิคมท่าแซะ จังหวัดกระบี่ สหกรณ์นิคมพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี และสหกรณ์นิคมอ่าวลึก จังหวัดกระบี่ ปลูกปาล์มน้ำมันและสนับสนุนให้มีการตั้งโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มด้วย โดยจะให้สมาชิกปลูกปาล์มน้ำมันปีละ 4,000 ไร่ รวม 3 ปี เป็นพื้นที่ 120,000 ไร่ โดยได้เริ่มปลูกมาตั้งแต่ ปี 2519 ที่ท่าแซะ จังหวัดชุมพร ประมาณ 5,000 ไร่ แต่อย่างไรก็ตาม ขณะนี้ประสบปัญหาในเรื่องเงินทุนและเมล็ดพันธุ์

2. กรมส่งเสริมการเกษตร ได้แนะนำให้เกษตรกรปลูกปาล์มน้ำมัน โดยให้ความรู้เกี่ยวกับการเพาะปลูกปาล์มน้ำมัน เช่น การเพาะชำเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมัน การเตรียมที่สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน การปลูก การปลูกพืชคลุม การให้น้ำให้ปุ๋ย การกำจัดวัชพืชการป้องกัน และกำจัดศัตรูและโรคที่จะเกิดขึ้น
3. กรมวิชาการเกษตร ได้จัดทำแปลงทดลองปลูกปาล์มน้ำมันที่สถานีทดลองยางใน อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ เป็นจำนวน 35 ไร่ โดยได้รับเมล็ดพันธุ์จากมาเลเซีย เพื่อทดลองหาพันธุ์ที่ดีที่สุด และเหมาะสมที่สุดสำหรับประเทศไทย เพื่อที่จะได้ทำการผสมพันธุ์ชนิดนั้นขึ้น ซึ่งคาดว่าจะทราบผลอีกประมาณ 5-7 ปีข้างหน้า
4. กรมพัฒนาที่ดิน ได้จำแนกที่จัดสรรสำหรับปลูกพืชเศรษฐกิจที่มีประโยชน์และคุณค่าสูงประมาณ 19 ล้านไร่ ซึ่งมีเนื้อที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมันอยู่ควยโดยเฉพาะในทางใต้

กระทรวงมหาดไทย มีหน่วยงานที่ส่งเสริมการผลิตและการตลาดน้ำมันปาล์มดังนี้

กรมประชาสงเคราะห์ เป็นผู้ส่งเสริมให้สมาชิกนิคมสร้างตนเองบางห้องที่ปลูกปาล์มน้ำมันเป็นอาชีพหลัก โดยได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2511 โดยจัดทำสวนทดลองปลูกปาล์มน้ำมัน ที่นิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ จังหวัดสตูลในเนื้อที่ 50 ไร่ และได้เริ่มส่งเสริมให้สมาชิกปลูกปาล์มน้ำมันตั้งแต่ปี 2512 สำหรับโครงการระยะแรก (พ.ศ. 2517-2521) กรมประชาสงเคราะห์จะส่งเสริมให้สมาชิกปลูกปาล์มน้ำมันรวมเนื้อที่ทั้งสิ้นประมาณ 20,000 ไร่ และมีโครงการที่จะขยายเนื้อที่ปลูกปาล์มน้ำมันต่อไปอีก ในการนี้กรมประชาสงเคราะห์ได้ช่วยเหลือสมาชิกดังนี้

1. การช่วยเหลือค่านเงินทุนหมุนเวียน เพื่อช่วยเหลือสมาชิกนิคมโดยให้สมาชิกนิคมมีเงินทุนหมุนเวียนเพียงพอ สำหรับขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันให้ครบพื้นที่ตามโครงการรายละเอียดประมาณ 16 ไร่ โดยเพิ่มทุนหมุนเวียนจากรายละ 30,000 บาท เป็นรายละเอียด 45,000 บาท

2. พิจารณาคั้งและขยายโรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม เพื่อให้เพียงพอที่จะรับผลปาล์มจากสมาชิกนิคม และสวนปาล์มของเอกชน บริษัทของเอกชนที่ดำเนินงานอยู่ที่สตูล คือ บริษัทไทยพัฒนาได้รับการส่งเสริมจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
3. ช่วยเหลือในด้านการจัดจำหน่ายน้ำมันปาล์ม โดยจำหน่ายให้แก่โรงงานอุตสาหกรรมหรือบริษัทเอกชน ซึ่งเป็นผู้รับซื้อขายในประเทศก่อนหากปริมาณมากขึ้นก็จะจัดส่งไปจำหน่ายต่างประเทศต่อไป

กระทรวงการคลัง

กรณีดังนี้

กรมศุลกากร ได้กำหนดพิธีการภาษีศุลกากรในการนำเข้าน้ำมันปาล์มตามแต่

1. ในการนำเข้าซึ่งเมล็ดพันธุ์ จะต้องนำมูลค่านำเข้าบวกด้วยกำไรมาตรฐาน 11% แล้วเสียภาษีการค้าในอัตรา 1.5 % ภาษีเทศบาลอีก 0.15%
2. การนำเข้ามาในรูปของน้ำมันปาล์มดิบ ต้องเสียภาษีนำเข้าในอัตรา 0.25 บาทต่อลิตร (เก็บเสีย 1.32 บาท/ลิตร)
3. การนำเข้ามาซึ่งน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ ต้องเสียภาษีในอัตรา 0.25 บาทต่อลิตร (เก็บ 2 บาท/ลิตร)
4. กรณีนำเข้าในรูปเนยเทียมหรือในรูปไขมันที่ได้จัดทำเพื่อบริโภคต้องเสียภาษี 60% ของมูลค่านำเข้าหรืออัตรากิโลกรัมละ 15 บาท

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ให้ความช่วยเหลือค้ำเงินกู้แก่เกษตรกร ซึ่งเป็นสมาชิกของสหกรณ์นิคม ซึ่งได้รับความช่วยเหลือจากกรมส่งเสริมสหกรณ์โดยไม่ต้องวางหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ เช่นสหกรณ์นิคมอ่าวลึก จังหวัดกระบี่ เป็นต้น โดยเจ้าหน้าที่จาก ธ.ก.ส. กรมส่งเสริมสหกรณ์และผู้แทนของสหกรณ์นิคม จะร่วมกันเป็นคณะกรรมการ

การบริหารโครงการมีหน้าที่ควบคุมดูแลและแนะนำเกี่ยวกับตลอดจนการอนุมัติการดำเนินงานตามโครงการในแต่ละขั้นตอน

นอกจากนี้ยังได้กำหนดวิธีการใช้เงินกู้ของเกษตรกรแต่ละรายในลักษณะพิเศษ เพื่อให้เกษตรกรแต่ละรายใช้เงินทุนทุกบาททุกสตางค์ไปในทางที่เป็นประโยชน์แก่เกษตรกรตามโครงการโดยตรง เกษตรกรผู้กู้แต่ละรายแทบจะไม่ต้องจับเงินเลย คณะกรรมการบริหารโครงการจะเป็นผู้อนุมัติการดำเนินการใช้เงินกู้แต่ละขั้นตอน ตามความจำเป็น ตั้งแต่เริ่มโครงการจนเสร็จสิ้นตามเป้าหมาย กล่าวคือ ในช่วงแรกของการเปิดป่าบุกเบิกพื้นที่ปลูกป่าล้มคณะกรรมการจะเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์ในการประกวดราคาจ้างเหมาบริษัทเอกชนมาดำเนินการ แล้วเฉลี่ยค่าจ้างเหมาทั้งหมดไปยังสมาชิกแต่ละราย ในการซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งต้องใช้ในระยะเวลาต่าง ๆ กัน ก็จะใช้การประกวดราคาในการจัดซื้อทุกครั้ง ซึ่งทำให้ราคาถูกลงกว่าที่เกษตรกรจะหาซื้อตามลำพัง

ส่วนรายการที่เกษตรกรจะได้รับเป็นเงินสวัสดิการคือ ค่าดูแลรักษาสวนป่าล้มของตน รวมทั้งค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ในช่วง 4 ปี แรกเป็นเงินประมาณ 1,000 บาทต่อเดือน สำหรับผู้ปลูกป่าล้ม 20 ไร่

ส่วนการจ่ายเงินกู้ ได้กำหนดให้เกษตรกรมีช่วงปลอดหนี้ไม่ต้องชำระคืนเงินกู้ตลอดระยะเวลา 7 ปีแรก โดยกำหนดให้แบ่งชำระในปีที่ 8, 9, 10 และ 11 แทน ส่วนดอกเบี้ยเงินกู้อำหนดให้เริ่มชำระตั้งแต่ปีที่ 5 เป็นต้นไป ซึ่งจะกำหนดชำระคืนครบถ้วนทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยเมื่อสิ้นปีที่ 11

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ให้การส่งเสริมการลงทุนแก่ผู้ลงทุนสร้างสวนป่าล้มน้ำมันตั้งแต่ 10,000 ไร่ขึ้นไป เพื่อให้คุ้มค่าภาวะเศรษฐกิจ ในการที่จะจัดสร้างโรงงานสกัดน้ำมันป่าล้มขนาดเล็กขึ้น ขณะนี้มีบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนอยู่ 9 บริษัท (จากตารางที่ 15) ผู้ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน จะได้รับสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน

การส่งเสริมการทำสวนปาล์มและอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มในมาเลเซีย

รัฐบาลมาเลเซียได้สนับสนุนให้ประชาชนปลูกปาล์มน้ำมันแทนยางพารา เมื่อราคา ยางตกต่ำลง โดยรัฐบาลเป็นผู้ออกทุนให้ก่อน มี The Federal Land Development Authority (FELDA) หรือเฟลดา เป็นผู้ดำเนินการ จัดตั้งโครงการนิคมสร้างคน เอง ซึ่งปัจจุบันมีเนื้อที่ปลูกปาล์มน้ำมัน 1,583,343 ไร่ มีการทดลองผสมพันธุ์ปาล์ม อย่างจริงจัง เพื่อให้ได้ปาล์มน้ำมันที่มีประโยชน์ต่อวงการค้ำมากที่สุด ได้ทำการผสมพันธุ์ ปาล์มระหว่างพันธุ์ Dura และ Pisifera ทำให้ได้พันธุ์ Tenera ซึ่งเป็นพันธุ์ที่ให้น้ำมัน สูงเป็นที่นิยมปลูกกันอย่างแพร่หลายเป็นส่วนขนาดใหญ่ และในโครงการพัฒนาที่ดินใหม่ ๆ

ในด้านการตลาดนั้น เมื่อ พ.ศ. 2496 Malayan Palm oil Pool เป็นผู้ ดำเนินการด้านการตลาดของน้ำมันปาล์มในมาเลเซียตะวันตก และ Sabah Palm oil Pool เป็นผู้ดำเนินการด้านการตลาดของน้ำมันปาล์มจากซาบาห์ เป็นองค์การที่ผลิต น้ำมันปาล์มร่วมกันจัดตั้งขึ้นด้วยความสมัครใจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ น้ำมันปาล์มที่ผลิต ได้ในมาเลเซียเกิดความประหยัดและมีประสิทธิภาพด้านการตลาดเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น เพราะน้ำมันปาล์มเป็นผลิตภัณฑ์ส่งออกรายย่อยของมาเลเซีย ที่ยังไม่สามารถครองตลาด ต่างประเทศได้ในขณะนั้น

ภายใต้ระบบการตลาดดังกล่าวนี้ ทำให้ผู้ผลิตแต่ละรายไม่ต้องแสวงหาตลาด จำหน่ายน้ำมันปาล์มที่ตนผลิตได้ ทั้งในการเก็บน้ำมันปาล์มเป็นจำนวนมาก และรักษาคุณภาพของน้ำมันปาล์มด้วยการใช้ถังเก็บที่มีขนาดพอเหมาะ เพื่อก่อให้เกิดการประหยัดซึ่งอาจจะ ยากเกินกว่าที่ผู้ผลิตแต่ละรายจะดำเนินการเช่นนั้นได้ ยิ่งกว่านั้น การร่วมมือทางด้านการ ตลาดดังกล่าวนี้จะทำให้ผู้ผลิตอยู่ในฐานะที่จะขายให้ผู้ซื้อรายใหญ่ได้ แข้มแข็งยิ่งขึ้น และจะ เปิดโอกาสให้ผู้ซื้อติดต่อกับผู้ผลิตได้เพียงรายเดียว แทนที่จะซื้อจากหลาย ๆ ราย สำนัก งานกลางนี้ได้สิ้นสุดลงเมื่อปี 2514 เมื่อผู้ส่งออกกับผู้ผลิตบางรายลาออก ซึ่งผิดเงื่อนไข ของการจัดตั้งสำนักงานกลาง

เฟลดาได้จัดให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพสูงขึ้น เพราะการที่จะ ดำรงการเป็นผู้นำในการผลิตน้ำมันปาล์มเอาไว้ได้ จำเป็นต้องมีการเตรียมเพื่อผลิต น้ำมันปาล์มที่มีคุณภาพสูง รวมทั้งการวิจัยตลาดและส่งเสริมการใช้ใหม่ ๆ โดยเฉพาะอย่าง

ยิ่งในการผลิตภัณฑ์ที่ขายทั่วโลกเพิ่มขึ้นนั้นเป็นสิ่งจำเป็น

รัฐบาลมาเลเซีย ได้ออกพระราชบัญญัติจัดตั้ง Palm Oil Registration and Licensing Authority (PORLA)¹. ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะเพิ่มประสิทธิภาพของตลาดน้ำมันปาล์ม เผยแพร่คุณภาพของน้ำมันปาล์มมาเลเซียไปสู่ตลาดโลก กำหนดมาตรฐานในการผลิต จัดให้มีการพัฒนาการกลั่นรวมทั้งให้มีเครื่องอำนวยความสะดวกสำหรับการจัดเก็บและการส่งออกนอกจากนี้รัฐบาลยังได้พิจารณาจัดตั้งตลาดซื้อขายน้ำมันปาล์ม (Palm Oil Exchange) ในกัวลาลัมเปอร์อีกด้วย

นอกจากนี้รัฐบาลมาเลเซียได้จัดเก็บภาษีขาออกและภาษีเพิ่ม (Surcharge) โดยพิจารณาตามชนิดและคุณภาพของน้ำมันปาล์ม (A Graduated Export Tax) ผู้ผลิตน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ส่งออกจะเสียภาษีขาออกและภาษีเพิ่มน้อยกว่าผู้ผลิตน้ำมันปาล์มดิบส่งออก ซึ่งโครงสร้างภาษีแบบนี้จะช่วยส่งเสริมให้มีการลงทุนในอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มมากขึ้น และทำให้มีการกลั่นน้ำมันปาล์มคุณภาพสูงมากขึ้น

¹ ประคิษฐ์ ริงสฤษฏ์กุล, การเสริมสร้างประสิทธิภาพและความมั่นคงในกิจการน้ำมันปาล์มของมาเลเซีย, (กระทรวงพาณิชย์, 2520), หน้า 64.